

PROPOSTA DE CREACIÓ D'UN NOU ELEMENT DINS EL BESTIARI FESTIU DE RIBES “ EL MATXOVELL”

Sant Pere de Ribes (Garraf)

La proposta no és altra que la de treballar per incorporar un nou element al bestiari festiu de Ribes. Amb voluntat de possibilitar noves incorporacions a la festa i amb el criteri de no repetir balls i donar més coherència als ja existents. Tot creant un bloc perfectament definit d'entremesos populars dins el següent festiu:
(DRAC, MATXOVELL, GEGANTS, CABESSUTS)

La seva funció principal, doncs, és la de complementar la resta de figures de la cercavila: drac, gegants, cabessuts, no tant amb voluntat d'ampliar les colles existents, sinó la de poder contribuir a fer de la festa un element de participació i de cohesió social, en un Ribes on la transformació social, urbanística en els darrers anys ha estat important.

A partir d'aquesta voluntat hem anat vestint el projecte: proposta de bèstia, de nom, de vestuari, de costos i maneres de poder fer-lo realitat. I alhora explicant-lo a la resta de colles a fi de fer de la complementarietat una complicitat que generi consens i aportí més a la festa.

Repercussió, difusió i objectius del projecte.

Parlar de Festa Major, és parlar de cultural popular, és escriure de tradició i d'innovació, és recuperar velles tradicions i actualitzar-les en el context que ens toca viure. No podem parlar del passat sense contemplar el nostre present quotidià

Una altra vessant a considerar és el caràcter representatiu del poble, participant en les cercaviles populars de la festa major de Ribes i allà on pugui anar. És per aquest motiu que la figura tindrà el seu propi ball i música. I serà portadora de l'escut municipal.

Raons històriques i actuals

En el nostre cas no hi ha cap raó de recuperació, perquè mai va existir en el bestiar ribetà aquest element, mulassa o semblant. Malgrat tot entenem que és un element prou significatiu dins la cultura tradicional del país per a voler-lo incloure dins el nostre bestiar local. I malgrat que té uns orígens com a element de foc, pensem que el de disbauxa i gresca també present en ell són més que suficients, tenint en compte que l'element de foc es troba de sobres representat a les nostres festes populars pels Dracs i els Diables.

Una altra de les raons, per nosaltres molt important, cal trobar-la en el fet històric. Ribes va fer, a les darreres èpoques del segle passat, una transformació important i ràpida, que en pocs anys passar de ser una comunitat rural i agrària a una metropolitana i de serveis. És doncs important mantenir i crear elements de cohesió social que ens ajudin a exemplificar el que hem estat i som. En aquest Ribes tan diferent de fa ben poc, tant lligat al treball de la terra, el MATXO, igual que el carro, es convertiren en indispensables per als treballs agrícoles i de la vinya, fins que els anys seixanta començaren a ser substituïts pels tractors.

L'evolució del nostre poble ha estat prou significativa perquè la festa se'n pugui fer ressò. Per un costat, el nou element de bestiar és representatiu de tot un Ribes rural, en el que el treball de la vinya era molt important, que hem deixat enrere però que ens cal saber i tenir present si volem entendre i donar sentit a aquest Ribes mil·lenari. Que no neix com a barri de cap eixample metropolitana, malgrat el seu actual caràcter. El món de la pagesia a Ribes ha estat sense cap mena de dubte un món volgutament oblidat, poc estudiat i segurament amagat des del franquisme fins avui encara, tot hi ser la principal base econòmica del poble fins ben entrada la segona meitat del segle XX. Les raons

Les raons que ens porten a fer la proposta de creació d'un nou element en el bestiar Ribetà segurament cal buscar-les a mig camí entre la tradició i l'evolució normal de la festa. La tradició es va construir dia a dia i la identitat de la festa s'assoleix pujant del passat per anar cap al futur.

Les nostres festes, malgrat la seva cristianització posterior, tenen molt veure amb els cicles de la natura. La seva ubicació en el calendari i els llocs en què es manifesta té molt a veure amb el cicle de la natura i el treball. Per tant ens ha semblat molt oportú la proposta de creació d'aquest nou element en el nostre bestiar.

El Nom

Malgrat que el nom més comú dins el bestiar català és el de mulassa, hem cregut convenient identificar el nostre element com un matxo i no com una mulassa, malgrat les semblances. Per les raons històriques abans descrites i perquè pensem està vinculat amb el nostre imaginari col·lectiu més immediat lligat a la feina del camp i sobretot de la vinya.

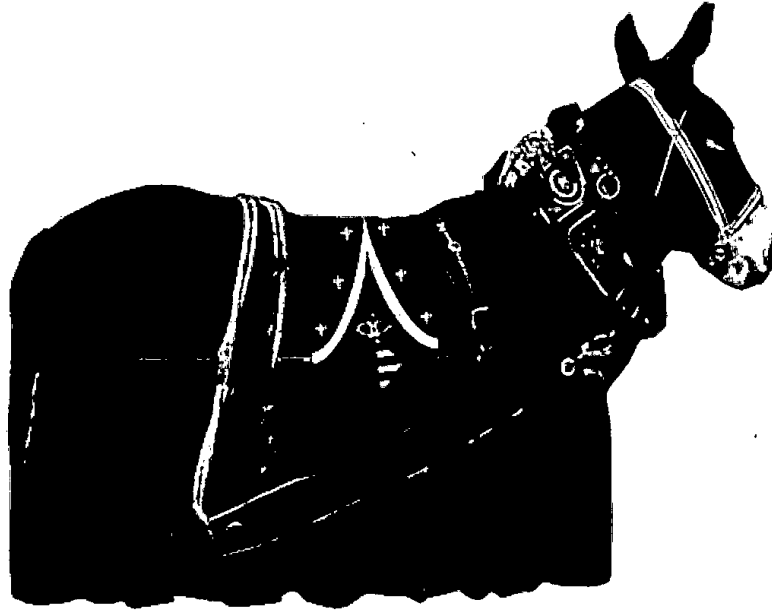
En funció d'aquesta voluntat de donar el màxim de perfil local al nou entremès de la festa, pensem que un bon nom és el de MATXOVELL DE RIBES. Aquest nom ha format part de la toponímia local i el diferencia clarament del significat "actual" i pejoratiu que té el mot matxo o pugues tenir el de matxo de Ribes. El nom proposat es vincula clarament a la bèstia de treball i de càrrega i fins i tot li dóna una projecció en el temps.

I alhora retem homenatge a una persona de gran significat ribetà, injustament assassinat per les tropes feixistes després de la guerra civil., com era en Pere Bertran Milà, Pere, militant d'ERC i d'Unió de Rebassaires. Fundador de la Societat d'Agricultors i Obrers de Ribes, regidor i alcalde de l'Ajuntament de Sant pere de Ribes, anomenat i conegut com en Matxo Vell executat al Camp de la Botael 14 de maig de 1939

Indumentària:

Guarniments o arreus al cap: CABESTRELL, COLLAR I REGNES LLARGUES. Faldes de color verd oliva i domàs al llom de color vermell, ribetejat o tacat de blau i blanc amb l'escut municipal a cada costat.

Característiques de la Bèstia

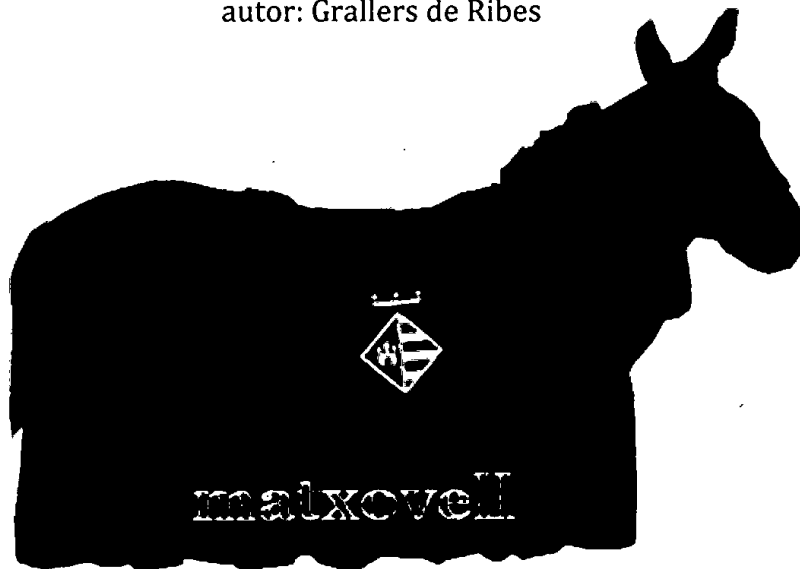
Nom: Matxovell de Ribes

Fesonomia: representa un matxo en les seves tasques de treball (llaurant)

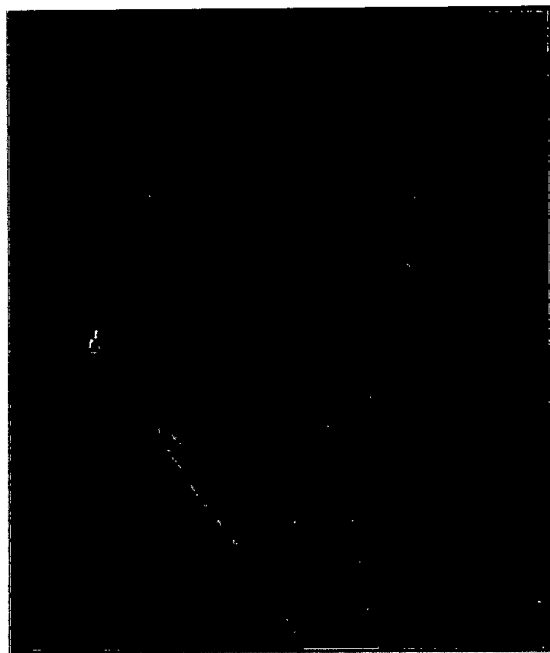
materials. Fibra de vidre

música: el Matxovell de Ribes

autor: Grallers de Ribes

Pere Bertran Milà va ser un actiu pagès de Ribes que va treballar activament en la construcció de la Societat d'Agricultors Obrers, El Local, i en el suport a totes les famílies pageses que ho necessitaven i que mai es podia imaginar que hi hagués cap repressió contra ell. Fou detingut immediatament per l'exèrcit franquista i el 14 de maig de 1939 fou executat al Camp de la Bota. Tenia 54 anys i la seva casa va ser assaltada. Era més gran que la majoria de repressaliats de Catalunya i la família va marxar de Ribes. Sempre ajudava a qui ho necessitava, encara n'ho han recordat persones que no l'han oblidat.

CARACTERÍSTIQUES DE LA BÈSTIA

Nom: Matxovell de Ribes

Fesonomia: Representa l'animal en les seves tasques de treball (llaurant)

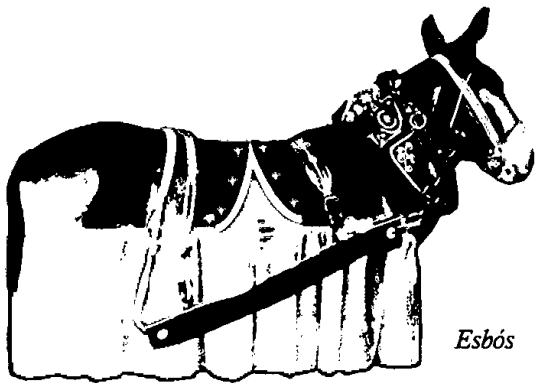
Materials: Fibra de vidre i altres

Música: Ball i música pròpia

Autors: Grallers de Ribes

Indumentària:

Guarniments o arreu al cap: Cabeçó, Collar, Regnes Llargues. Faldes de color verd oliva i domàs al llom de color vermell, ribetejat o tacat de blau i blanc amb l'escut municipal a cada costat.

Esbós

REPERCUSSIÓ, DIFUSIÓ I OBJECTIUS DEL PROJECTE

Parlar de Festa Major, és parlar de cultural popular, és escriure de tradició i d'innovació, és recuperar velles tradicions i actualitzar-les en el context que ens toca viure. No podem parlar del passat sense contemplar el nostre present quotidià.

Una altra vessant a considerar és el caràcter representatiu del poble, participant en les cercaviles populars de la festa major de Ribes i allà on pugui anar. És per aquest motiu que la figura tindrà el seu propi ball i música. I serà portadora de l'escut municipal.

RAONS HISTÒRIQUES I ACTUALS

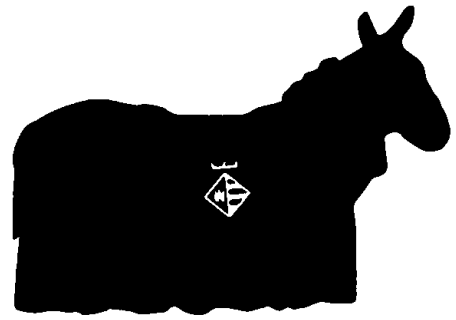
En el nostre cas no hi ha cap raó de recuperació, perquè mai va existir en el bestiar ribetà aquest element, mulassa o semblant. Malgrat tot entenem que és un element prou significatiu dins la cultura tradicional del país per a voler-lo incloure dins el nostre bestiar local. I malgrat que té uns orígens com a element de foc, pensem que el de disbauxa i gresca també present en ell són més que suficients, tenint en compte que l'element de foc es troba de sobres representat a les nostres festes populars pel Drac i les Colles de Ball de Diablers.

Una altra de les raons, per nosaltres molt important, cal trobar-la en el fet històric. Ribes va fer, a les darreres dècades del segle passat, una transformació important i ràpida, que en pocs anys passar de ser una comunitat rural i agrària a una metropolitana i de serveis. És doncs important mantenir i crear elements de cohesió social que ens ajudin a exemplificar el que hem estat i som. En aquest Ribes tan diferent de fa ben poc, tant lligat al treball de la terra, el MATXO, igual que el carro, es convertiren en indispensables per als treballs agrícoles i de la vinya, fins que els anys seixanta començaren a ser substituïts pels tractors. L'evolució del nostre poble ha estat prou significativa perquè la festa se'n pugui fer ressò.

Per un costat, el nou element de bestiar és representatiu de tot un Ribes rural, en el que el treball de la vinya era molt important, que hem deixat enrere però que ens cal saber i tenir present si volem entendre i donat sentit a aquest Ribes mil·lenari. Que no neix com a barri de cap eixample metropolitana, malgrat el seu actual caràcter. El món de la pagesia a Ribes ha estat sense cap mena de dubte un món volgudament oblidat, poc estudiat i segurament amagat des del franquisme fins avui encara, tot hi ser la principal base econòmica del poble fins ben entrada la segona meitat del segle XX.

Les raons que ens porten a fer la proposta de creació d'un nou element en el bestiar Ribetà segurament cal buscar-les a mig camí entre la tradició i l'evolució normal de la festa. La tradició es va construir dia a dia i la identitat de la festa s'assoleix pouant del passat per anar cap al futur. Les nostres festes, malgrat la seva cristianització posterior, tenen molt veure amb els cicles de la natura. La seva ubicació en el calendari i els llocs en què es manifesta té molt a veure amb el cicle de la natura i el treball. Per tant ens ha semblat molt oportú la proposta de creació d'aquest nou element en el nostre bestiar.

**PROPOSTA DE CREACIÓ D'UN NOU ELEMENT
DINS EL BESTIARI FESTIU DE RIBES
“ EL MATXOVELL ”**

Sant Pere de Ribes (Garraf) 2019

La proposta no és altra que la de treballar per incorporar un nou element al bestiar festiu de Ribes. Amb voluntat de possibilitar noves incorporacions a la festa i amb el criteri de no repetir balls i donar més coherència als ja existents. Tot creant un bloc perfectament definit d'entremesos populars dins el següent festiu.

La seva funció principal, doncs, és la de complementar la resta de figures de la cercavila: drac, gegants, cabessuts, no tant amb voluntat d'ampliar les colles existents, sinó la de poder contribuir a fer de la festa un element de participació i de cohesió social, en un Ribes on la transformació social, urbanística en els darrers anys ha estat important.

A partir d'aquesta voluntat hem anat vestint el projecte: proposta de bèstia, de nom, de vestuari, de costos i maneres de poder fer-lo realitat. I alhora explicant-lo a la resta de colles a fi de fer de la complementarietat una complicitat que generi consens i aporti més a la festa.

EL NOM

Malgrat que el nom més comú dins el bestiar català és el de mulassa, hem cregut convenient identificar el nostre element com un matxo i no com una mulassa, malgrat les semblances. Per les raons històriques abans descrites i perquè pensem està vinculat amb el nostre imaginari col·lectiu més immediat lligat a la feina del camp i sobretot de la vinya.

En funció d'aquesta voluntat de donar el màxim de perfil local al nou entremès de la festa, pensem que un bon nom és el de MATXOVELL DE RIBES. El nom proposat es vincula clarament a la bèstia de treball i de càrrega i fins i tot li dona una projecció en el temps.

I alhora retem homenatge a una persona de gran significat ribetà, injustament assassinat per les tropes feixistes després de la guerra civil, com era en Pere Bertran Milà, fundador de la Societat d'Agricultors i Obrers, **regidor i alcalde** de l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes, anomenat i conegut com en Matxo Vell executat al Camp de la Bota al 14 de Maig del 1939

ajuda'ns a fer-lo!

ARRI!
Associació del Seguici Festiu i Popular de Ribes

Arri !

Associació del Seguici Festiu i Popular de Ribes

Pi, 25 Sant Pere de Ribes (08810)

arri.associacio@gmail.com

Pressupost de l'any en curs.

SORTIDES..... 9.500,-€

Construcció de la Bèstia..... 6.800,-

Guarniment i altres..... 2.000,-

Despeses d'activitats..... 500,-

Material de Difusió 200,-

ENTRADES ..... 9.500,-€

Aportacions mecenes 2.000,

Subvencions i altres..... 5.000,-

Activitats de suports 2.500,-

Arnau Codina
(+34) 660 311 423
arnaucodina@arnaucodina.com
www.arnaucodina.com

C/ de Miquel Guansé s/n
08800
VILANOVA I LA GELTRÚ
Barcelona

13 de juliol de 2019

Pressupost per a la creació del Matxovell

Pressupost

Concepte	Import	10%IVA
Creació del Matxovell	6.200,00€	620,00€
TOTAL + IVA	6.820,00€	

Descripció

El procés creatiu contempla:

- Disseny.
  - Modelat realista, superfícies polides i riquesa de detalls.
  - Creació d'un motlle.
  - Laminat amb resina d'alta qualitat.
  - Unions i preacabats de la peça.
  - Col·locació del sistema de portador.
  - Aplicació de preparació per pintura.
  - Pintat la peça.
  - Postacabats i aplicació de vernís d'alta qualitat.
- El pressupost no inclou les faldilles ni el treball amb cuir.

Arri !

Associació del Seguici Festiu i Popular de Ribes

Pi, 25 Sant Pere de Ribes (08810)

arri.associacio@gmail.com

Programa d'activitats de l'any en curs.

1. Treballar per incorporar un nou element al bestiari festiu de Ribes. Vestir i fer realitat la construcció de la nova figura festiva MATXOVELL. Amb voluntat de possibilitar noves incorporacions a la festa i amb el criteri de no repetir balls i donar més coherència als ja existents. Tot creant un bloc perfectament definit d'entremesos populars dins el seguí festiu: (DRAC, MATXOVELL, GEGANTS, CABESSUTS).
2. A partir d'aquesta voluntat hem anat vestint el projecte: proposta de bèstia, de nom, de vestuari, de costos i maneres de poder fer-lo realitat. I alhora explicant-lo a la resta de colles a fi de fer de la complementarietat una complicitat que generi consens i aporti més a la festa.
3. Activitats a fer possible el seu finançament.

Campanya d'explicació. Edició material

Ampliar la llista de mecenes

Actes de suport econòmic